

מיסודה של התאחדות הארגונים הכלכליים

עיתון מידע למגדלים

הדשן של השכן

8.08.11 | ספטמבר 2011 | גליון מס. 8

מרווחים גבוהים ליצרני הדשנים

העולם הפיננסי סועה, ועדין לא ברורות ההשלכות על שוק הדשן. נציג מידע ראשוני, ונחל במעקב קבוע על תחום זה. בעיתון זה נבקש להצביע על מרווחים של עשרות אחוזים בין מחיר חומר הגלם ממנו עשויים הדשנים לבין המחיר של הדשנים לחקלאי. נשאל, האם הגיעה העת לצרכנות נבונה יותר של חקלאי ישראל. נבקש מקוראינו בכל מגזרי הפעילות, לתקן ולשפר את החישובים המוצגים כאן, שמה נפלה טעות.

האם מחירי הדשן סבירים?

לחצו לכתבה המלאה...

סיבוכיות מובנית במחיר הדשן

לחצו לכתבה המלאה...

עלות ק"ג חנקן צרוף לחקלאי

לחצו לכתבה המלאה...

עלות דשן 8:0:8 לחקלאי

לחצו לכתבה המלאה...

עלות דשן 10:34:0 לחקלאי

לחצו לכתבה המלאה...

סיכום ומסקנות

לחצו לכתבה המלאה...

● שביתה ב"חיפה כימיקלים"

● השביתה חושפת עשרות אחוזים של מרווח אצל ספקי הדשן.

לחצו לכתבה המלאה...

עורך ראשי | שאול צבן | חברי מערכת | אלי שוורץ, דינה מאיה, מיכה אמיה. עיצוב גרפי | כחל עיצובים

נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל tashah@mik.co.il

לפי העיתונות, המשרד להגנת הסביבה החליט לשלול את היתר הרעלים של מפעלי חיפה כימיקלים בשל ליקויים בתחזוקה ובאחסון של חומרים מסוכנים. בעקבות זאת המפעל נדרש לפנות רעלים שכוללים לפי העיתונות: אמוניה, חומצה חנקתית, חומצה זרחתית וממיסים אורגניים בכמות כוללת של כאלף טון.

שביתה ב"חיפה כימיקלים"

נכון לכתיבת שורות אלו, נכנסת השביתה ב"חיפה כימיקלים" צפון לחודשה החמישי. לפי העיתונות, עיקר חילוקי הדעות הם על תוספות שכה, על השוואה בתנאי עובדים, והכלה של ההסכם הקיבוצי על עובדי קבלן ועובדים בחוזה אישי. הנהלת המפעל סגרה אותו, תוך הסתמכות על המלאי הקיים ועל הייצור במפעל שבנגב. בעיתונות יש ידיעות סותרות ביחס לאורך הנשימה של החברה, וכמות המלאי הקיימת.

השביתה חושפת עשרות אחוזים של מרווח אצל ספקי הדשן

ממקורות שונים נודע לנו שהשביתה גרמה למחסור באמוניה מימית, וכדי למנוע בריחת לקוחות היו חקלאים שקיבלו הנחות על מחיר תמיסת אוריאה בשיעור של 35% - 55%. הנחות אלו, מעידות עד כמה גדול המרווח שיצרני הדשן בישראל פודים מהחקלאים, ועד כמה גדול פוטנציאל ההוזלה. אם נפלה שגגה בנתונים או בפרשנותם, נודה על הערות ותיקונים.

שוק הדשן שומר על יציבות בינתיים

שוק הדשנים העולמי אינו חווה זעזועים משמעותיים, למרות הזעזועים הפיננסיים בעולם. נתונים ראשוניים מעידים על אפשרות לירידה בביקוש במדינות האיחוד האירופי, אך במקביל ארצות אחרות כמו הודו חותמות על הסכמי ענק לקנייה ומכירה של דשנים. בארה"ב קיימת הערכה שהביקוש לאוריאה יעלה בשבועות הקרובים כשתיגמר תקופת הקציר והחקלאים יחלו להכין את הקרקע לעונה הבאה. ניתן לזהות מגמה של עליה במחיר, מלווה בקשיי נזילות של חקלאים בחלק מהמדינות, ונעקוב בתקופה הקרובה כיצד משפיעות מגמות אלה על השוק. כך למשל התחזקות המטבע הסיני לעומת הדולה לצד התעקשות של היצואנים הסינים שלא להוריד את המחיר, מקשים על החקלאים לרכוש דשנים. בהודו מתקיימים בימים אלה דיונים להפחתת סובסידיות לאוריאה שמקורו מגז טבעי, וגם כאן תיתכן עליה במחיר.

לחצו לחזרה
לעמוד השער

עיתון מידע למגדלים

הדשן של השכן

ספטמבר 2011 גליון מס. 8

האם מחירי הדשן סבירים?

כמה עולה לייצר את הדשן? ניתן להציב הערכות של עלות יצור הדשן אצל היצרנים. כבר עסקנו בנושא בגיליונות הקודמים, עם זאת נציע הפעם מבט נוסף על המחירים ונשאל עד כמה סבירה התמונה שעולה. קחו למשל דשן 8:0:8 שעלותו 1,240 שקלים לטון, לפי מחירון "דשנים וחומרים כימיים", לפני הנחה. הדשן הזה מכיל 80 ק"ג חנקן ו 80 ק"ג אשלגן, ובסה"כ 160 ק"ג חומר צרוף. האם זהו מחיר סביר?

סיבוכיות מובנית במחיר הדשן

הצצה במחירונים מלמדת על סוגים רבים של דשן, וסביר להניח שקשה ללקוח הסופי לחשב סבירויות. במיוחד כאשר מדובר בחקלאי המטפל במספר נושאים במקביל, ופועל בתחום בו רמת האי-וודאות היא גבוהה. החקלאי מוכן לשלם מחיר גבוה עבור וודאות, ובלבד שיקבל שקט בגיזרת הדשן שהיא קריטית ליצור. בנייר זה נציע ניתוח ראשוני של המחירים, ונבקש התייחסותכם, הערותיכם ותיקונים. הנושא מורכב ויתכן שנפלה טעות, או שניתן לבחון אותו מזוויות נוספות. החשבון שערכנו מבוסס על מחירון "דשנים וחומרים כימיים" שפורסם ב 24.5.2011, ועליו חישבנו הנחה של 15% במחיר. **עלות ק"ג חנקן צרוף לחקלאי** אז כמה עולה לנו ק"ג חומר צרוף של חנקן?

כולל 460 ק"ג חנקן צרוף. המשמעות היא עלות של 4.7 שקלים לק"ג. **טון אוראן** 32% עולה 2,023 שקלים, וכולל בתוכו 320 ק"ג חנקן צרוף, שמקורו באוריאה ובאמון חנקתי. המשמעות היא מחיר של 6.3 שקלים לק"ג. **טון אמון חנקתי** 21%, עולה לחקלאי 1,460 שקלים, והוא כולל 210 ק"ג חנקן שמקורות באמוניום ניטראט 34.5%. המשמעות היא עלות של 7 שקלים לק"ג חנקן חומר צרוף. לעומת זאת, היצרנים רוכשים את החנקן בצורת אוריאה, או אמון חנקתי 34.5%. הקניה נעשית בכמויות גדולות, ולהערכתנו, גם לאחר עלויות הובלה, המחיר ליצרן הוא כ 2.9 שקלים לק"ג חנקן. כלומר היצרן מקבל מרווח על חומר גלם של בין 1.8 שקלים לבין 4.1 שקלים על כל ק"ג חנקן צרוף, ובאחוזים הוא פודה מרווח על חומר גלם של 38% עד 58%.

בניתוח ראשוני, ניתן לראות שהמחיר נע בין 4.7 שקלים ל 7 שקלים לק"ג. **טון אוריאה** 46% בשקי ענק עולה לחקלאי 2,178 שקלים. המוצר הזה

לחצו לחזרה
לעמוד השער

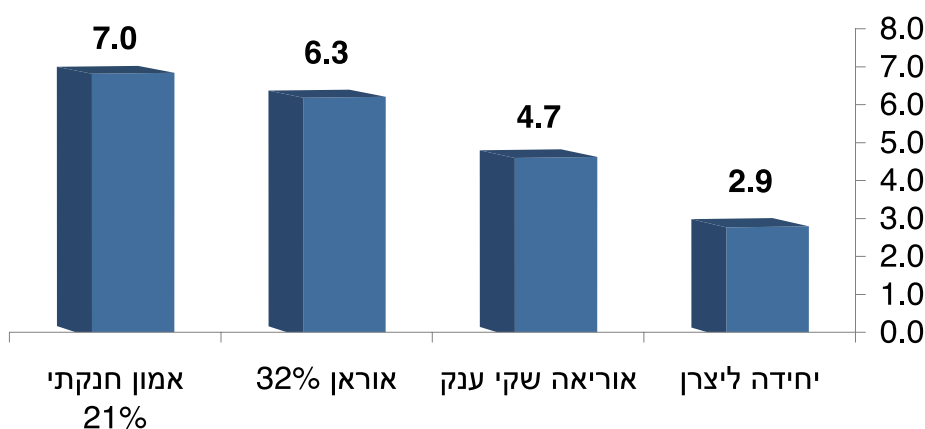

עיתון מידע למגדלים

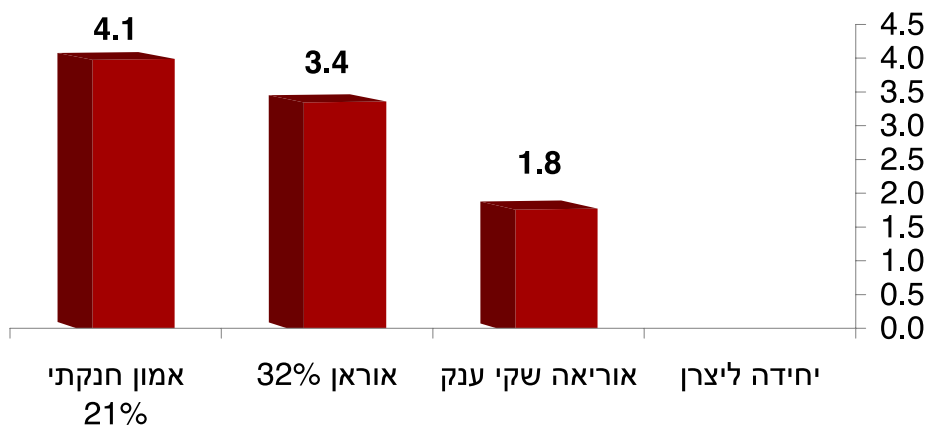
הדשן של השכן

ספטמבר 2011 גליון מס. 8

מחיר לצרכן לק"ג חנקן צרוף בשקלים

יתרה ליצרן על ק"ג חנקן צרוף בשקלים

לחצו לחזרה
לעמוד השער

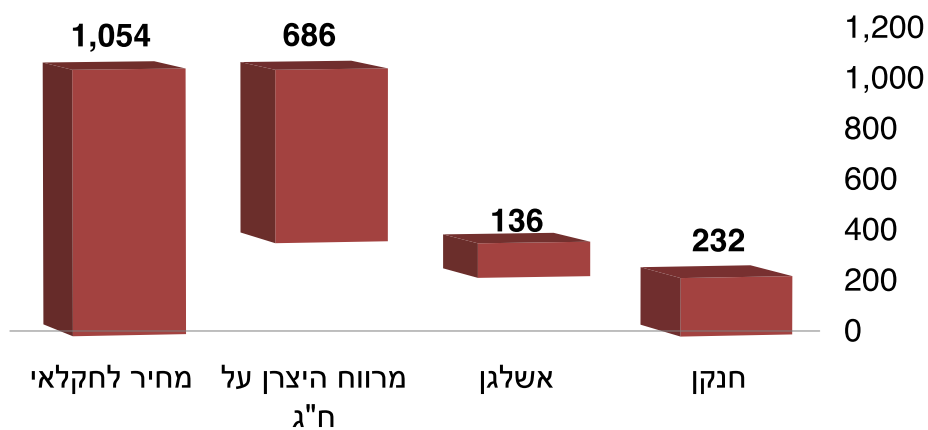

הדשן של השכן

ספטמבר 2011 גליון מס. 8

טון 8:0:8 מכיל 80 ק"ג חנקן ו 80 ק"ג אשלגן. לפי הערכות שהצגנו, העלות ליצרן של חומר הגלם היא 368 שקלים לטון. המחיר של דשן זה, לאחר 15% הנחה על מחירון הוא 1,054 שקלים לטון. כלומר, לכאורה, לפי הערכות תחשיב זה היצרן פודה מרווח על חומר גלם של 686 שקלים לטון, שהם 65%.

עלות ח"ג ליצרן בשקלים לטון 8:0:8

לחצו לחזרה לעמוד השער

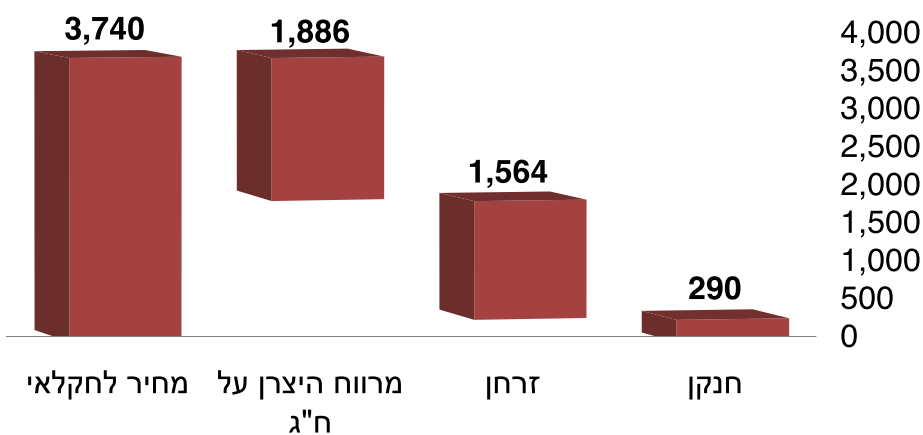
הדשן של השכן

8 גליון מס. 8 ספטמבר 2011

עלות דשן 10:34:0 לחקלאי

טון 10:34:0 מכיל 100 ק"ג חנקן ו 340 ק"ג זרחן. להערכתנו, העלות ליצרן של חומר הגלם היא 1,854 שקלים לטון. המחיר של דשן זה, לאחר 15% הנחה הוא 3,740 שקלים לטון. כלומר, לכאורה, לפי הערכות תחשיב זה היצרן פודה מרווח על חומר גלם של 1,886 שקלים לטון, שהם 50%.

עלות ח"ג ליצרן בשקלים לטון 10:34:0

סיכום ומסקנות

יש חקלאים אשר משיגים חומר גלם ומערבבים דשנים בחצר. כאשר בוחנים את המספרים, ניתן להבין את החשבון הכלכלי של אותם חקלאים. מהלך כזה כרוך בעלויות תפעול ומלאי, ומצריך ריכוז מאמץ והתמחות. רוב החקלאים אינם יכולים להקדיש תשומת לב רבה לתחום הדשן, ואף אינם רוצים לקחת סיכון בתחום רגיש זה. התוצאה היא קנייה של דשנים במחיר גבוה.

ליצרנים יש עלויות נוספות, מעבר למחיר חומר הגלם. בראשם עלות אחזקת מלאים, אשראי ללקוחות והובלה של הדשן. המרווחים המוצגים בגיליון זה הם גבוהים, גם למי שצריך לכסות עלויות אלה. נבקש מקוראינו לתקן במידה שטענינו, שכן חישובינו מבוססים על הערכות המיטביות שהצלחנו להפיק נכון לזמן כתיבת הגיליון.

להתראות בגיליון הבא שיצא לקראת אוקטובר 2011.

מקורות המידע לגיליון: עיתונות מקצועית, מחקרים, דו"חות חברות, תחשיבי משרד החקלאות, נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סקרי שטח וראיונות

לחצו לחזרה לעמוד השער

